

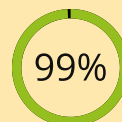
Monitoringsonderzoek Landelijke afspraak mobiele telefoons en andere devices

“Mobiele telefoons en andere devices zijn niet toegestaan in de klas, tenzij ze educatief worden gebruikt tijdens de les of uit noodzaak (zoals extra ondersteuningsbehoeften of medische noodzaak).”

De bedoeling van de afspraak is om mogelijk negatieve effecten van het gebruik van mobiele telefoons tegen te gaan en de positieve effecten van educatief gebruik in stand te houden. In opdracht van OCW hebben Kohnstamm Instituut en Oberon de effecten van de landelijke afspraak gemonitord in het voortgezet onderwijs, basisonderwijs en gespecialiseerd onderwijs. Hiervoor hebben schoolleiders vragenlijsten ingevuld en zijn groepsinterviews gehouden met leraren, ondersteunend personeel, leerlingen en ouders.

Voortgezet onderwijs

- 99% van de VO-scholen heeft een mobielbeleid. Het merendeel van de scholen voert een 'thuis of in de kluis'-beleid of laat telefoons aan het begin van de les inleveren.
- Leerlingen nemen sinds de afspraak minder vaak een telefoon mee naar school.
- Het aantal scholen dat niet-educatief telefoongebruik als probleem ziet is sinds de afspraak afgenomen van 62% naar 29%.
- Scholen rapporteren positieve effecten op concentratie (75%), het sociaal klimaat (59%) en –in mindere mate– leerprestaties (28%).
- Educatief gebruik is verminderd of gelijk gebleven; andere (niet-digitale) middelen nemen soms de plek in
- Een deel van de gesproken leraren benoemt ook negatieve effecten:
 - Verhoging werkdruk door handhaving
 - Aanpassingen nodig in communicatie richting leerlingen
 - Toename fysiek pest- en verstorend gedrag
- 49% van de scholen heeft geen tot weinig moeite om beleid te handhaven.
- Scholen noemen als succesfactoren voor uitvoerbaar beleid: duidelijke communicatie, collectieve handhaving en alternatieven voor telefoongebruik in pauzes.
- 51% van de scholen is tevreden over het beleidsinstrument. De afspraak wordt gewaardeerd als "steuntje in de rug", zeker bij het communiceren richting ouders en leerlingen. 33% pleit voor sterkere wetgeving.

Gespecialiseerd onderwijs

- Op 93% van de scholen wordt op dit moment beleid gehandhaafd voor het gebruik van mobiele telefoons en andere devices in de klas. De meeste scholen hanteren een verbod op het gehele schoolterrein of laten de telefoon inleveren aan het begin van de les.
- De meeste scholen geven aan uitzonderingen te maken voor medisch of ondersteunend gebruik van devices, zoals hoortoestellen die verbonden zijn met mobiele apparaten of voorleessoftware. Dit is maatwerk voor elke leerling, maar uitzonderingen lijken niet vaak nodig.
- De uitwerking van het beleid verschilt duidelijk tussen de verschillende onderwijssoorten:
- Onderwijssoorten waar (ook) oudere leerlingen zitten zoals het VSO en (V)SO zien een duidelijke afname in het aantal leerlingen dat een mobiele telefoon meeneemt.
- In het SO en SBAO namen leerlingen sowieso al minder vaak een telefoon mee naar school.
- 53% van de VSO en 45% van de (V)SO scholen ziet een positief (zeer) positief effect van de landelijke afspraak op de concentratie en oplettendheid van leerlingen.
- Op leerprestaties ziet 30% van de VSO-scholen en 15% van de (V)SO-scholen een (zeer) positief effect.
- 60% van de VSO-scholen en 47% van de (V)SO-scholen ziet een positief effect op welbevinden en schoolklimaat.
- Voor SBAO en SO geldt dat een groot deel van de scholen geen effect ziet van de afspraak of dit effect niet in te kunnen schatten.
- Er lijkt breed draagvlak te zijn onder leraren, schoolleiders en ouders voor het gevoerde beleid.
- Gesproken leerlingen lijken enigszins verdeeld: sommigen waarderen de nieuwe regels, anderen missen hun telefoon. Deze leerlingen zien wel dat er meer gezelligheid heerst in de school.
- 68% van de scholen in het gespecialiseerd onderwijs is tevreden met de landelijke afspraak als instrument.

Basisonderwijs

- 89% van de BO-scholen heeft een mobielbeleid. De telefoon mag niet op het schoolterrein of wordt ingeleverd aan begin van de les.
- Net als voor de afspraak nemen maar weinig basisschoolleerlingen een telefoon mee naar de klas en zien scholen dit niet als een groot probleem:

'We hebben er gewoon geen last van' (leraar, groep 5/7)

- Aangezien telefoongebruik al niet als groot probleem werd gezien, zien de meeste basisscholen géén effecten van de afspraak op concentratie en leerprestaties.
- 23% van de scholen ziet een positief effect op het welbevinden en het school- en klasklimaat.
- Scholen en leraren ervaren nauwelijks problemen in handhaving. Op 81% van de scholen kost het geen tot weinig moeite om dit te handhaven.
- Smartwatches zijn lastiger te herkennen en worden steeds vaker meegenomen naar school. Hier wordt minder vaak op gehandhaafd dan mobiele telefoons.
- 73% is tevreden met de landelijke afspraak als instrument om met mobiele telefoons en andere devices om te gaan op school.
- Scholen vinden het belangrijk om onderscheid te maken tussen devices van school en devices van leerlingen zelf.

